

۲۰۱۳ ال
۹۷۱۰۲۹

تعلیم و تربیت در نهج البلاغه

www.ketab.ir

تألیف

دکتر محمدرضا شرفی

عضو هیأت علمی دانشگاه تهران

شماره انتشار ۳۹۳۸

شماره مسلسل ۹۵۰۱

انتشارات دانشگاه تهران

سرشناسه	شرقی، محمدرضا، ۱۳۳۷ - Sharafi, MohammadReza
عنوان و نام پدیدآور	تعلیم و تربیت در نهج البلاغه/ تألیف محمدرضا شرقی؛ ویرایش ادبی نسترن حسین‌پور.
مشخصات نشر	تهران: دانشگاه تهران، مؤسسه انتشارات، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	۵۸۸ ص.
فروست	انتشارات دانشگاه تهران؛ شماره انتشار ۳۹۳۸.
شابک	978-964-03-7198-5
وضعیت فهرست‌نویسی	فیبا
یادداشت	کتابنامه.
یادداشت	نمایه.
موضوع	علی بن ابی طالب (ع)، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ ق. نهج البلاغه - آموزش و پرورش
موضوع	اسلام و آموزش و پرورش
شماره افزوده	دانشگاه تهران، مؤسسه انتشارات
رده‌بندی کنفرانس	۱۳۹۷ ش ۴ / ۰۹ / ۳۸ BP
رده‌بندی یوبی	۲۹۷/۹۵۱۵
شماره کتابخانه ملی	۵۱۳۳۷۱۹

این کتاب مشمول قانون حمایت از مؤلفان و مصنفان است. تکثیر کتاب به هر روش اعم از فتوکپی، ریسوگرافی، تهیه فایل‌های pdf، اسکن شده، آلودگی در وبلاگ‌ها، سایت‌ها، مجله‌ها و کتاب، بدون اجازه کتبی ناشر مجاز نیست و موجب پیگرد قانونی است. سود و تمامی حقوق برای ناشر محفوظ است.

عنوان: تعلیم و تربیت در نهج البلاغه
تألیف: دکتر محمدرضا شرقی
ویرایش ادبی: نسترن حسین‌پور
نوبت چاپ: اول
تاریخ انتشار: ۱۳۹۷
شمارگان: ۲۰۰ نسخه
ناشر: مؤسسه انتشارات دانشگاه تهران
چاپ و صحافی: مؤسسه انتشارات دانشگاه تهران

«مسئولیت صحت مطالب کتاب با مؤلف است»

بها: ۵۸۰۰۰۰ ریال

خیابان کارگر شمالی - خیابان شهید فرش مقدم - مؤسسه انتشارات دانشگاه تهران
پست الکترونیک: press@ut.ac.ir - تارنما: <http://press.ut.ac.ir>
بخش و فروش: تلفکس ۸۸۳۳۸۷۱۲

فهرست کلی

مقدمه.....	خ
فصل اول: مفاهیم و کلیات.....	۱-۵۱
بخش اول: مقدمات و مبانی.....	۱-۹
بخش دوم: شناخت اجمالی شخصیت امیرالمؤمنین(ع).....	۱۰-۲۹
بخش سوم: روش های پرستش و امتون دینی.....	۲۹-۵۱
فصل دوم: عوامل و موانع تربیت در نهج البلاغه.....	۵۳-۱۷۰
فصل سوم: اهداف تربیت در نهج "البلاغه".....	۱۷۱-۱۹۳
فصل چهارم: تربیت عقلانی در نهج البلاغه.....	۱۹۵-۲۶۵
فصل پنجم: تربیت اخلاقی در نهج البلاغه.....	۲۶۷-۳۴۹
فصل ششم: تربیت اجتماعی در نهج البلاغه.....	۳۵۱-۴۱۷
فصل هفتم: تربیت دینی در نهج البلاغه.....	۴۱۹-۵۰۵
پیوستها.....	۵۰۷-۵۱۸
نمایه آیات.....	۵۱۹-۵۲۷
نمایه روایات.....	۵۲۹-۵۵۰
فهرست تفصیلی مطالب.....	۵۵۱-۵۶۳

جوامع بشری برای ایفای رسالت انسانی خود ناگزیر از رشد و بالندگی اند تا از رنج روزمرگی رهایی یابند. یکی از مهم‌ترین عواملی که بر تحولات اجتماعی و تکامل اخلاقی فرد و جامعه به تدریج اثر می‌گذارد، تربیت است. تربیت از یک سو بر مؤلفه‌ها و نهادهای مختلفی که فرد را زیر نفوذ خود می‌گیرند، ناظر است و از سوی دیگر به اراده، آزادی و اختیار انسانی که خود مسئولیت زندگی خویش را بر عهده گرفته است و در قبال دیگران و رعایت حدود و مرزهای آنان باید پاسخگو باشد، معطوف است. در بخشی از تربیت، ایجاد بینش نسبت به خالق، خویشتن، خلق و خلقت اشاره می‌شود و در تلاش است تا موازنه‌ای میان این همه آنچه در جهان برون و درون او جریان دارد، ترتیب دهد تا در مسیر پویایی و پایداری قرار گیرد؛ بنابراین رویکردها و مکاتب تربیتی به میزان تفاوت بینشی که نسبت به ماهیت انسان و جهان دارند از یکدیگر فاصله می‌گیرند. آموزه‌های تربیت در مکاتب الهی از اصالت و حقانیت ویژه‌ای برخوردار است؛ زیرا در وی و کام الهی ریشه دارد.

تربیت در نهج‌البلاغه متضمن ارائه دیدگاه‌ها - ضوابط امیر(ع) در عرصه‌ها و زمینه‌های وابسته به اخلاق، تربیت و مناسبات چندوجهی با خود و دیگران است. نهج‌البلاغه‌ای که زیبایی‌ها و شگفتی‌های آن حتی غیرمسلمانان را به تحسین واداشته است. به گفته جرج جرداق مسیحی «علاوه بر عمق، اصالت و عمومیت محتوای نهج‌البلاغه امام علی(ع)، بیان معجزه‌آسای آن نیز یکی از اسرار جاودانگی آن است؛ چرا که این بیان به‌طور مطلق به دلیل سود شخصی یا انگیزه‌ای مادی و دنیوی، ستایش یک حاکم به کار نرفته است؛ بلکه بیان و اعجاز سخن امام در نهج‌البلاغه برای خدمت به خلق - همان خلق - به کار رفته است.»^۱ لذا با توجه به اهمیت نهج‌البلاغه در همه دوران و اعصار و به‌ویژه در عصر حاضر که تردیدها، ابهامات و دغدغه‌های بشری، آدمی را در یافتن معنا و مفهوم زندگی با چالش‌های جدی مواجه کرده است، پرداختن به تربیت از منظر نهج‌البلاغه، موضوعیت و اهمیت بیشتری می‌یابد. این نکته در اینجا قابل ذکر است که به دلیل اینکه نهج‌البلاغه به‌عنوان «برادر قرآن» لقب گرفته، از برخی آیات کلام الهی در ابتدای مباحث برای تأیید مطالب و قوت بخشیدن به آنها و نیز در مواردی برای تطبیق این دو منبع استفاده شده است.

در این کتاب، پس از بیان مفاهیم و کلیات، مباحثی شامل: عوامل و موانع تربیت، اهداف تربیت در نهج البلاغه، تربیت عقلانی، تربیت اخلاقی، تربیت اجتماعی و تربیت دینی در نهج البلاغه ارائه می‌شود و با افزودن کتاب‌شناسی تربیت در نهج البلاغه زمینه تحقیق و مطالعه بیشتر در حوزه‌های مرتبط برای دانشجویان محترم مهیا می‌شود.

«و توفیق از آن خداست»